

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Radmily Baďurové a soudců Mgr. Šárky Bokůvkové a Mgr. Tomáše Ožany ve věci

žalobkyně: **Dagmar N.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Janem Sikorou
sídlem č. p. 931, 739 94 Vendryně

proti
žalovaným: 1. **Jaromír M.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Davidem Jopkem, Ph.D.
sídlem nám. Svobody 527, 739 61 Třinec

2. **Markéta M.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátkou JUDr. Nikol Řehákovou
sídlem nám. Svobody 527, 739 61 Třinec

o 47 500 Kč s příslušenstvím

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Okresního soudu v Karviné ze dne 9. 3. 2023,
č. j. 16 C 32/2021-196,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu se **potvrzuje**.
- II. Žalobkyně **je povinna nahradit** žalovanému 1) náklady odvolacího řízení v částce 4 017,20 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalovaného 1).

III. Žalobkyně je **povinna nahradit** žalované 2) náklady odvolacího řízení v částce 4 643 Kč do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalované 2).

Odůvodnění:

1. Výše uvedeným rozsudkem okresní soud zamítl žalobu na zaplacení částky 47 500 Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,25 % (výrok I.), uložil žalobkyni povinnost nahradit žalované náklady řízení 44 242,44 Kč (výrok II.) a nahradit žalované 2) náklady řízení 28 352 Kč (výrok III.). Vyšel ze zjištění, že 25. 4. 2018 byla uzavřena mezi účastníky [žalobkyně jako převodce a žalovaný 1) a žalovaná 2) společně jako nabyvatelé, za účasti vedlejšího účastníka BIDLI podíly s. r. o.] smlouva o převodu družstevního podílu, kdy se žalovaní zavázali zaplatit žalobkyni cenu za převod 950 000 Kč do 30 dnů od uzavření smlouvy. Smluvní strany si tedy ujednali uhrazení ceny za převod do 30 dnů od uzavření smlouvy, tj. do 25. 5. 2018 a pro případ, že kupní cena nebude uhrazena do 4. 6. 2018 si sjednali smluvní pokutu ve výši 47 500 Kč, kterou by žalovaní byli povinni zaplatit do 5 pracovních dnů ode dne doručení písemné výzvy k zaplacení smluvní pokuty. Dodatkem č. 1 změnilly smluvní strany splatnost ceny za převod podílu tak, že byla splatná dne 10. 7. 2018, dodatkem č. 2 smluvní strany změnilly splatnost ceny za převod podílu tak, že byla splatná dne 23. 7. 2018. Cena za převod byla uhrazena v plné výši na sjednaný účet s uvedením správného variabilního symbolu dne 23. 7. 2018. Po právní stránce pak okresní soud uzavřel, že uvedenými dodatky smlouvy došlo ke změně termínu splatnosti ceny za převod, tedy ke kumulativní novaci závazku. Pokud smluvní strany jednaly o prodloužení splatnosti závazku uhradit kupní cenu a žalobkyně při tomto jednání nepožadovala uhradit smluvní pokutu, pak má soud za to, že úmysl stran se vztahoval i na čl. 6.1. smlouvy v tom smyslu, že novace závazku zahrnovala celý komplex smlouvy, tedy i s účinky na smluvní pokutu. Úmysl stran nesměřoval k tomu, aby již vzniklý nárok na smluvní pokutu zůstal zachován. Dále poukázal na ustálenou judikaturu, že jestliže bylo v nově sjednané lhůtě plněno, pak se nemohla strana povinná dostat do prodlení s plněním v původně sjednaném termínu (usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 566/2001 ze dne 22. 10. 2002, usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1285/2011 ze dne 27. 3. 2013), na kterou za účinnosti nového občanského zákoníku navázal Nejvyšší soud v usnesení ze dne 28. 6. 2022, sp. zn. 23 Cdo 1586/2022.
2. Proti rozsudku podala žalobkyně odvolání, které odůvodnila tím, že okresní soud dospěl k nesprávnému skutkovému zjištění, že dodatky č. 1 a 2 byly podepsány všemi účastníky, když žalovaný 1) dodatky smlouvy nepodepsal. Ověření podpisů Českou poštou nedokládá, jaké listiny byly podepsány, nadto podpis učinila pouze žalobkyně a žalovaná 2), nikoli žalovaný 1). Tím, že účastníci zvolili na smlouvě a dodatcích úředně ověřené podpisy, zvolili přísnější formu a tuto formu bylo nutno dodržet i u žalovaného 1). Sami žalovaní uvedli, že na dodatcích chybí podpis žalovaného 1). Dodatky smlouvy nebyly podepsány třetí smluvní stranou, realitní kanceláří BIDLI podíly s. r. o., která vystupovala nejen jako zprostředkovatel převodu, ale i jako úschova ceny za převod. Změna termínu splatnosti ceny se tedy dotýkala i povinností zprostředkovatele k výplatě ceny dle ujednání ve smlouvě a dodatek tedy musel uzavřít i zprostředkovatel, což se nestalo. Souhlas zprostředkovatele nelze odvodit ani z e-mailů p. M., neboť dodatky zpracovávala advokátní kancelář a byly zaslány pouze žalovanému 1), nikoli žalobkyni. Žalobkyně tedy nikdy neakceptovala nabídku dodatků ze strany zprostředkovatele – realitní kanceláře. Dále dodatky nepodepsal žalovaný 1), což nelze vzhledem k výši ceny 950 000 Kč považovat jako běžné jednání za manžela. Z těchto důvodů nejsou uzavřené dodatky uzavřeny platně. Okresní soud dále nesprávně věc právně posoudil, neboť dodatky byly vyhotoveny v době, kdy již žalovaní byli v prodlení s úhradou ceny za převod. Nárok na úhradu smluvní pokuty, který prodlením žalovaných vznikl jako samostatný nárok, tedy nebyl dodatky nijak dotčen a vůle stran nesměřovala k dohodě o zániku tohoto nároku. Smluvní strany si dohodly možnost žádat náhradu škody i nad rámec smluvní pokuty, proto zde není ani prostor pro moderaci smluvní pokuty ze strany soudu, či poukaz na to, že žalobkyni žádná škoda nevznikla. Žalobkyně byla nucena hradit úrok za úvér,

kteřý čerpala vyšší než zamýšlela, a to v důsledku prodlení žalovaných s úhradou ceny. Žalování se dále účelově nechali zastoupit dvěma právními zástupci, ačkoli na jejich straně jde o nerozlučné společenství dle § 91 odst. 2 o. s. ř. a rovněž vzhledem k obsahové totožnosti vyjádření obou zástupců by postačovalo zastoupení pouze jedním zástupcem. Dále žalování požadovali neúčelné náklady a např. cesta z Třince do Karviné trvá méně než 30 minut. Žalobkyně potřebovala cenu za převod na rekonstrukci své další nemovitosti a prodlení žalovaných ji způsobilo újmu, přesto jim vyšla vstříc a splatnost o dva měsíce prodloužila, ačkoli mohla od smlouvy odstoupit. Jestliže tedy soud přiznal náhradu nákladů řízení účastníkovi, který porušením smlouvy byl v prodlení a zavedl příčinu k vedení sporu, jde o nárok rozporný s dobrými mravy a okresní soud měl aplikovat ustanovení § 150 o. s. ř. Navrhla proto změnu napadeného rozsudku tak, že žalobě bude vyhověno a žalování zavázáni k úhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů.

3. Žalovaný 1) se vyjádřil tak, že žalobkyně až v odvolání začala tvrdit, že se jí nedoručily dodatky smlouvy, ač s nimi pracuje a uvádí je i v předžalobní výzvě. Dodatky byly podepsány oběma žalovanými, žádná přísnější forma podpisu nebyla mezi stranami sjednána. Námitku absence podpisu či souhlasu manžela navíc může vznést pouze manžel sám, nikoli druhá smluvní strana. Zprostředkovatel dodatky akceptoval, protože je nechal vyhotovit a zaslal je žalovaným i žalobkyni k podpisu. Mezi stranami byla ústní dohoda o posunutí termínu splatnosti, proto byly sepsány uvedené dodatky. Došlo k novaci závazku a pozdější závazek nahrazuje závazek nový. Smluvní strany se rozešly v dobrém, například žalování neřešili problémy s vyklizením bytu žalobkyní, a žalovaný nechápe, proč po dlouhé době žalobkyně začala chtít smluvní pokutu. Náhrada nákladů řízení je procesním nárokem, dobré mravy se však týkají hmotněprávních nároků. Je to naopak žalobkyně, která po dlouhé době podává nedůvodnou žalobu, vznáší nedůvodné námitky a rozporně tvrdí na jednu stranu nerozlučné společenství žalovaných a přitom hmotně-právně tvrdí jejich samostatné postavení při podpisu dodatků. Okresní soud správně dovodil, že vůle stran k novaci zahrnovala i smluvní pokutu a žalobkyně tedy na úhradu pokuty nemá nárok, když žalování uhradili kupní cenu v termínu sjednaném v dodatcích. Navrhl potvrzení rozsudku jako správného.
4. Žalovaná 2) se vyjádřila tak, že oba dodatky podepsali jak žalobkyně, tak oba žalování. Ve smlouvě je uvedeno, že změny mohou být činěny pouze oboustranně podepsanými dodatky a jako smluvní strany jsou označeni pouze žalobkyně a žalování. Podpisu realitní kanceláře nebylo třeba, což dokládá i e-mail p. M., že realitní kancelář nepotřebuje dodatky podepisovat. Realitní kancelář byla pouze platebním místem. To, že došlo k dohodě o prodloužení termínu plnění dokládá i předžalobní výzva, kde žalobkyně uvádí, že žalování neměli cenu uhradit ani v náhradních termínech. Kumulativní novace termínu splatnosti dopadá i na smluvní pokutu, což dokládá judikatura, na kterou žalovaná poukázala a již konstatuje okresní soud. Naopak žalobkyně poté, co se strany dohodly na posunutí splatnosti a rozešly se v dobrém, po delší době začala požadovat neoprávněně smluvní pokutu. Dvojí zastoupení je účelné a není nemravné. Navrhla potvrzení rozsudku jako správného.
5. Z podnětu včasného odvolání žalobkyně přezkoumal odvolací soud napadený rozsudek včetně řízení, které předcházelo jeho vydání, podle ustanovení § 206 odst. 1 a § 212 věty první o. s. ř. v celém rozsahu se závěrem, že odvolání není důvodné.
6. Okresní soud z provedených důkazů podle § 132 o. s. ř. vyvodil řádná a dostatečná skutková zjištění, odvolací soud takto zjištěný skutkový stav přejímá a v podrobnostech na něj odkazuje.
7. Pokud jde o námitku absence podpisu obou manželů, pak k důkazu nebyl předložen dodatek, který by obsahoval současně podpisy jak žalobkyně, tak obou žalovaných na jedné listině. Nicméně je nutno uvést, že podpisy smluvních stran nemusí být dle § 561 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku na jedné listině. Okresní soud správně zjistil z kopií dodatků smlouvy na č. 1. 40 spisu, že dodatek č. 1 a 2. podepsala žalobkyně s úředním ověřením podpisu dne 25. 6. 2018 a 13. 7. 2018, a dodatky rovněž podepsal žalovaný 1) (byť na předložených listinách bez úředního

ověření podpisu). Jestliže dle zjištění okresního soudu, současně s úředním ověřením podpisů žalobkyně na dodatcích č. 1 a 2 provedla ověřením podpisů na téže poště a v podstatě současně i žalovaná 2), a to na téže listině (o čemž svědčí jak datum ověřením, tak navazující pořadová čísla ověřením, tak označení listiny ze strany pošty, které je vždy totožné s listinou, kde je ověřován podpis žalobkyně), pak je závěr okresního soudu, že uvedené dodatky podepsala rovněž žalovaná 2) (dokonce s úředním ověřením) závěrem správným. Je totiž představitelné a běžné, že dodatek s úředně ověřeným podpisem žalované 2) byl předán žalobkyni a žalovaní mají naopak v držení dodatky s ověřeným podpisem žalobkyně. Ne vždy si totiž smluvní strana nechá ověřit vlastní podpis na stejnopisu smlouvy, který si ponechává, ale ponechává si stejnopis s ověřením podpisu jen protistrany. Úřední ověřením podpisu nebylo stranami smlouvy sjednáno, prostý podpis je stále relevantním z hlediska jeho funkce stvrzení projevené vůle. Prostý podpis žalovaného 1) tedy stále stvrzuje jeho vůli. Jelikož jak je uvedeno výše, bylo okresním soudem správně zjištěno, že dodatky podepsali oba žalovaní, není tato námitka žalobkyně důvodná.

8. Pokud jde o právní posouzení a namítanou absenci podpisu realitní kanceláře. Sama smlouva o převodu družstevního podílu označuje žalobkyni a žalované v záhlaví jako smluvní strany. Dle článku 7.3. smluvní strany jsou ustanovením smlouvy vázány jejím podepsáním a změny smlouvy je možno provést pouze oboustranně podepsaným písemným dodatkem. I z textace smlouvy je tedy zřejmé, že změny smlouvy mohou činit její smluvní strany, tj. žalobkyně a žalovaní. Realitní kancelář je uvedena nikoli jako smluvní strana, ale jako další účastník smlouvy. Primárně jde tedy o smlouvu mezi žalobkyní a žalovanými a realitní kancelář je reálně třetí smluvní stranou pouze pro určitou část smlouvy týkající se úschovy ceny. Kancelář dle ujednání smlouvy plnila funkci platebního místa a dle článku 4.3. hlavně i funkci úschovy kupní ceny. Nicméně úschova a její výplata nebyla vázána na nějaký pevný termín úhrady ceny např. v tom smyslu, že by realitní kancelář pozdě uhrazenou cenu mohla odmítnout či ihned vrátit apod. I pozdní plnění žalovaných by realitní kancelář stále zavazovalo naložit s cenou dle ujednání smlouvy, které zůstalo dodatky nedotčeno. Tedy změna termínu splatnosti ceny za převod byla a je pouze záležitostí dohody žalobkyně a žalovaných. Realitní kanceláři z dodatku č. 1 a č. 2 žádná nová práva či povinnosti ve vztahu k úschově ceny a ve vztahu k žalobkyni či žalovaným nevznikly a její podpis na dodatcích tedy nebyl nutný. Absence podpisu realitní kanceláře tedy nečiní dodatky neplatnými, neboť realitní kancelář nebyla v této části smluvní stranou.
9. Dále nutno uvést, že o tom, že žalovaní potřebují odložit splatnost ceny z důvodu nezískání hypotéky a že později znovu žádali o prodloužení z důvodu vyřešení překážky v poskytnutí hypotečního úvěru dle požadavku banky, smluvní strany věděly – žalovaní, protože o to sami žádali, realitní kancelář (či z jejího popudu spolupracující advokátní kancelář) zpracovala dodatky č. 1 a 2 ke smlouvě prodlužující splatnost ceny s tím, že mají být dány k podpisu žalobkyni (e-maily realitního makléře) a žalobkyně, protože dodatky prodlužující splatnost sama podepsala. Písemná verze dodatků je skutečně výsledkem ústního vyjednávání o posunutí termínu splatnosti. I pokud by tedy bylo možno z důvodu absence podpisu realitní kanceláře, či jednoho z manželů na dodatcích dovodit neplatnost některého z písemných dodatků, pak nutno poukázat na ustanovení § 582 odst. 2 věty první o. z. „*není-li dodržena forma právního jednání ujednaná stranami, lze neplatnost namítnout, jen nebylo-li již plněno*“. I pokud by tedy byla původní smlouva o převodu družstevního podílu v rozporu s ujednáním stran v článku 7.3. změněna jen ústní dohodou, pak nelze namítat neplatnost ústního dodatku poté, co bylo podle tohoto dodatku a samotné smlouvy již plněno. Jestliže tedy žalovaní uhradili cenu za převod dle dodatku č. 2 do sjednaného data 23. 7. 2018 a realitní kancelář následně cenu za převod dle ujednání o smluvní úschově dále vyplatila, pak již žalobkyně nemůže dle § 582 odst. 2 o. z. neplatnost ústních dodatků z důvodu nedodržení sjednané písemné formy dodatků smlouvy nyní namítat.
10. Konečně poté, co prodloužení termínu splatnosti žalobkyně povolila, všechny smluvní strany s tím souhlasily a věděly o něm, poté co byly podepsány i žalobkyní písemné dodatky smlouvy, tato začne

namítat neplatnost dodatků a neplatnost nového termínu plnění z formálních důvodů, shledává odvolací soud tuto námitku i rozpornou s dobrými mravy.

11. Další právní otázka, zda dohoda stran o změně termínu splatnosti ceny za převod, učiněná již v době prodlení žalovaných s úhradou ceny, zahrnovala či dopadala i na sjednanou smluvní pokutu za prodlení s úhradou ceny, byla okresním soudem posouzena správně. Ujednání v dodatcích smluvní pokutu výslovně neřeší, tj. strany se nedohodly výslovně, že nárok na smluvní pokutu dosud vzniklou zůstává nedotčen, nebo že nárok na smluvní pokutu zaniká. Podle ustálené judikatury sjednání nového termínu splatnosti (a to i v době prodlení s úhradou), znamená, že původní termín plnění byl zrušen a nahrazen novým a dlužník nemůže být v prodlení před novým termínem splatnosti. (Např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. října 2002, sp. zn. 33 Odo 566/2001; rozsudek ze dne 27. března 2013, sp. zn. 33 Cdo 1285/2011; rozsudek ze dne 25. září 2013, sp. zn. 30 Cdo 2062/2013; usnesení ze dne 28. 6. 2022, sp. zn. 23 Cdo 1586/2022). Není vyloučena i jiná dohoda stran v tom smyslu, že změna termínu plnění nemá vliv na právo požadovat smluvní pokutu již vzniklou např. do doby podpisu dodatku. V projednávané věci však žádné výslovné ujednání ohledně smluvní pokuty nebylo. Smluvní pokuta není vázána na konkrétní datum, ale je vázána ve smlouvě na pozdní úhradu ceny za převod. Jestliže došlo ke změně termínu splatnosti (byť i dodatečně po termínu původní splatnosti), pak změnou termínu plnění nemůže být dlužník v prodlení a nárok na smluvní pokutu touto v důsledku této kumulativní novace nevznikne, resp. dodatkem nárok na pokutu dohodou stran zanikne. Rovněž následné faktické jednání všech zúčastněných odpovídá uzavřeným dodatkům, kdy strany jednaly ve víře v platnost dodatků a smluvní pokutu nikdo v tento okamžik neřešil. Tedy odvolací námitka, že dodatky smlouvy se svým obsahem nedotýkaly nároku na smluvní pokutu již vzniklého, tedy rovněž není důvodná.
12. Pokud je namítáno, že zastoupení obou žalovaných různými advokáty je neúčelným nákladem řízení ve smyslu § 142 odst. 1 o. s. ř., pak manželé nejsou ani z hlediska nákladů řízení automaticky považováni za jedinou entitu, i když vystupují na jedné straně soudního sporu. Mnohdy mohou být představy manželů o způsobu vedení řízení rozdílné, nemusí mít důvěru ve stejného advokáta, mnohdy mohou být manželé i v určitém střetu zájmů nebo názorů, což komplikuje zastoupení jedním advokátem. Nutno dále přihlídnout k tomu, že ústavně zaručené právo na právní pomoc (článek 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod) a právo být zastoupen náleží každé osobě. Ani otázka, zda jde o společenství nerozlučné dle § 91 odst. 2 o. s. ř. či samostatné dle § 91 odst. 1 o. s. ř. nemá na tuto otázku vliv, neboť manželé jsou v tomto případě solidárními dlužníky a mají tedy postavení účastníků samostatných. Účastenství samostatné či nerozdílné má význam pouze pro posouzení přípustnosti procesních úkonů účastníků, kdy i mezi nerozdílnými účastníky může existovat zcela rozdílné stanovisko k projednávané věci (v této souvislosti např. náleží Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 1529/08, ze dne 5. 9. 2012, kde dlužník nepodal odvolání ve věci, oproti tomu konkursní správce odvolání podal i s účinky pro dlužníka. Byť jde o nerozlučné společenství dlužníka a správce, měli rozdílná procesní stanoviska). Odvolací soud neshledal žádnou okolnost, že by žalovaní zjevně zneužívali svého práva být právně zastoupeni svými advokáty, kdy na začátku byli zastoupeni advokátem jedním, ovšem v důsledku setrvalých námitek žalobkyně stran platnosti dodatků a podpisů žalobců, se rozhodli pro zastoupení samostatnými advokáty.
13. Důvodný není ani návrh žalobkyně na aplikaci ustanovení § 150 o. s. ř., kdy sice žalovaní byli opakovaně v prodlení s úhradou, ale snažili se věc řešit formou dohody ještě před uplynutím lhůty k plnění a jak uvedeno výše platnými dodatky byla splatnost prodloužena, závazek byl v dodatečně lhůtě žalovanými splněn. To, že žalobkyně v důsledku svého právního závěru o zachování smluvní pokuty podala žalobu, nelze klást žalovaným k tíži. Zahájení soudního řízení je vždy spojeno s rizikem neúspěchu ve věci.
14. Z výše uvedených důvodů odvolací soud potvrdil rozsudek okresního soudu jako věcně správný dle § 219 o. s. ř.

15. O náhradě nákladů odvolacího řízení odvolací soud rozhodl podle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř. Žalovaný 1) byl v odvolacím řízení zcela úspěšný, má tedy právo na náhradu nákladů odvolacího řízení v podobě odměny 3 020 Kč za vyjádření k odvolání podle § 8 odst. 1 a § 7 bodu 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu, dle § 13 advokátního tarifu náhradu hotových výdajů 300 Kč, dále podle § 137 odst. 3 o. s. ř. náhradu za DPH 697,20 Kč (21 % z 3 320 Kč). Celkem je tedy žalobkyně povinna zaplatit žalovanému 1) náhradu nákladů řízení 4 017,20 Kč.
16. Žalovaná 2) byla v odvolacím řízení zcela úspěšná, má tedy právo na náhradu nákladů odvolacího řízení v podobě odměny 3 020 Kč za vyjádření k odvolání podle § 8 odst. 1 a § 7 bodu 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb. advokátního tarifu, dle § 13 advokátního tarifu náhradu hotových výdajů 300 Kč, náhradu za ztrátu času cestou k jednání a zpět za 6 započatých půlhodin 600 Kč dle § 14 advokátního tarifu, dále cestovné ve výši 723 Kč (ujeto 100 km vozem se spotřebou 5,9 l/100 km, náhradě 5,20 Kč za km a ceně nafty 34,40 Kč/l dle vyhlášky č. 467/2022 Sb.). Celkem je tedy žalobkyně povinna zaplatit žalované 2) náhradu nákladů řízení 4 643 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **není dovolání přípustné** [§ 238 odst. 1 písmeno c) o. s. ř.].

Ostrava 15. prosince 2023

JUDr. Radmila Baďurová v. r.
předsedkyně senátu